

QORTI TAL-MAGISTRATI (MALTA)

**MAGISTRAT DR.
MICHAEL MALLIA**

Seduta tal-25 ta' Mejju, 2009

Avviz Numru. 153/2006

**Andrew u Antoinette konjugi Tabone
(ID Nos 459667 M u 183871 M)**

VS

**Emanuel u Mary konjugi Buhagiar
(ID Nos. 92551 M u 308652 M)**

Il-Qorti,

Rat l-avviz ipprezentat mill-atturi fil-31 ta' Mejju 2006 fejn talbu lil din il-Qorti li tikkundanna lill-konvenuti li jhallsu s-somma ta' hamest elef lira Maltin (Lm5,000) jew somma ohra verjuri li tigi likwidata minn din l-Onorabbli Qorti rapprezentanti danni sofferti mill-istess rikorrenti minhabba illi x-xogholijiet ezegwiti mill-intimat fil-fond No1 u 2, Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Hamrun ma sarux skond is-sengha u l-arti, u dan kif se jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza.

Bl-ispejjez, inkluz tal-ittra interpellatorja datata 25 ta' Lulju 2005, u bl-imghax legali, kontra l-konvenuti li gew ingunti ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti fejn eccepew:

1. Illi t-talba attrici hija nfondata fil-fatt u fid-dritt u ghandha tigi rigettata bl-ispejjez kontra l-atturi;
2. Illi x-xogholijiet kollha ezegwiti mill-eccipjent Emanuel Buhagiar saru kollha skond is-sengha u l-arti;
3. Illi peress illi l-atturi huma debituri tal-eccipjenti ghall-bilanc tal-prezz tax-xogholijiet in kwistjoni, l-eccipjenti qeghdin jipprevalixxu ruhhom mid-dritt lilhom moghti tal-kontro-talba sabiex jitolbu li din il-Qorti tikkundanna lill-istess atturi jhallsuhom il-bilanc lilhom dovut.

Rat il-kontro-talba tal-konvenuti fejn talbu illi:

Li biha qieghed jipprevalixxi ruhu mill-beneficcju tal-Kontro-talba lili moghti mill-artikolu 396 tal-Kap 12 tal-Ligijiet ta' Malta.

Peress illi l-konvenut Emanuel Buhagiar, fuq ordni u nkarigu tal-attur Andrew Tabone, esegwixxa xogholijiet u pprovda l-materjali kollha ghall-installazzjoni tas-sistema tad-dawl u tal-ilma fil-fondi numri 1 u 2 Nadant, Triq il-Kappillan Mifsud, Hamrun;

Peress illi ghat-termini tal-iskrittura privata tal-21 ta' Settembru 2002 bejn il-kontendenti dawn ix-xogholijiet, materjali u servizzi jammontaw ghal Lm7,073.32 (Dok EB 1 u Dok EB 2 hawn annessi).

Peress illi l-esponent thallas biss is-somma ta' Lm5,087.63 u ghalhekk fadallu jithallas bilanc ta' Lm1985.69;

Jghidu ghalhekk il-konvenuti, li minn issa huma ngunti ghas-subizzjoni taghhom, il-ghaliex din il-Qorti m'ghandhiex tikkundannahom 'in solidum' bejniethom, biex ihallsu lill-konvenuti rikonvenzjonanti konjugi Buhagiar il-bilanc lilhom dovut fis-somma ta' Lm1985.69, bl-imghaxijiet legali u bl-ispejjez tal-konsult, tal-ittra bonarja tas-6 ta' Gunju 2005 u tal-ittra ufficjali tal-15 ta' Settembru 2005.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet ta' l-atturi rikonvenuti ghal kontro-talba tal-konvenuti fejn eccepew:

1. Illi preliminarjament, it-talba tal-konvenuti rikonvenjenti hija preskrittra ai termini tal-Artikolu 2148(a) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta.
2. Illi minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, u fil-mertu, it-talba tal-konvenuti rikonvenjenti ghandha tigi respinta bl-ispejjez kontra l-istess konvenuti, stante illi hija nfondata fil-fatt u fid-dritt, u dan peress illi l-eccipjenti ma fadlilhom ihallsu ebda bilanc lill-konvenuti rikonvenjenti.
3. Illi minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, u b'referenza ghad-dokumenti esebiti mill-konvenuti mal-kontro-talba taghhom (Dok. EB1 u Dok EB 2), l-eccipjenti jirrilevaw illi kienu huma stess illi ssupplixxew il-maggioranza tal-materjal uzat mill-konvenut fit-twettiq tax-xoghol tieghu, u ghalhekk m'ghandhom jivversaw ebda hlas ghall-materjal indikat f'dawn id-dokumenti;
4. Illi minghajr pregudizzju ghas-sueccepit, u kif gia gie rilevat mill-eccipjenti fit-talba taghhom, ix-xoghol imwettaq mill-konvenut rikonvenjenti ma sarx skond is-sengha u l-arti, tanti illi l-eccipjenti soffrew u garabu danni, u dan kif ser jirrizulta waqt it-trattazzjoni tal-kawza; illi ghalhekk m'ghandhom jivversaw ebda hlas lill-konvenuti rikonvenjenti;
5. Salv eccezzjonijiet ulterjuri permessi mil-Ligi.

Semghet ix-xhieda bil-gurament.

Rat l-atti u d-dokumenti kollha tal-kawza.

Ikkunsidrat:

Illi din il-kawza hija limitata għall-ewwel eccezzjoni tal-atturi għall-kontro talba tal-konvenuti fejn l-atturi qeghdin ipoggu ostakolu għall-azzjoni attrici bil-preskrizzjoni ai termini ta' l-Artikolu 2148(a) tal-Kap 16. Dan l-artikolu jippreskrivi terminu ta' tmintax-il xahar għall-azzjonijiet *".... ta' persuni li jahdmu sengha jew arti mekkanika, għall-prezz ta' l-opri jew tax-xogholijiet taghhom, jew tal-materjal li jfornu."*

Ikkunsidrat:

Irrizulta mill-provi illi għal habta ta' Settembru 2002 il-partijiet kienu ftiehm u illi l-konvenut jagħmel xogħol ta' elettriku u *plumbing* f'zewg appartamenti li kellhom l-atturi. Ix-xogħol beda izda jidher li l-atturi ma kienux kuntenti bit-tip ta' xogħol li kien qed jesejgħu l-konvenut Emanuel Buhagiar u f'Awissu 2004 Anthony Demanuele wiehed mis-sidien ta' l-appartamenti waqqaf lill-konvenut milli jkompli bix-xogħolijiet. Din id-data hija mogħtija mill-istess konvenut meta xehed a fol 82 u jgħid *"Sur Demanuele li joqgħod fil-flat number 1 waqqafni u fil-flat 2 hallejt warajja hafna materjal..."* Il-konvenut ikompli jispjega illi r-relazzjoni bejn il-partijiet minn dak inhar marret hazin hafna, tant illi jsemmi illi Anthony Demanuele kien arroganti miegħu, u qallu biex ma jersaqx iktar fuq il-lant tax-xogħol, kif fil-fatt gara.

Fil-kontro-talba pprezentata fl-20 t'Ottubru 2006 il-konvenuti qeghdin jitolbu l-hlas tal-bilanc ta' Lm1985.69 bhala prezz ta' xogħolijiet, materjal u servizzi skond skrittura privata tal-21 ta' Settembru 2002 (Dok AT fol 28). L-avukat tal-konvenuti ssottometta illi stante din l-iskrittura, r-relazzjoni bejn il-partijiet ma kienetx wahda

guridika biss, izda kuntrattwali u quindi l-artikolu preskrittiv huwa dak li jestendi l-preskrizzjoni ghal hames snin u mhux ta' tmintax-il xahar. F'dawn ic-cirkostanzi din il-Qorti ma taqbilx illi dan huwa l-kaz.

Ikkunsidrat:

Il-ftehim fuq imsemmi tal-21 ta' Settembru 2002 minkejja li elenka diversi xogholijiet u servizzi li ghandhom isiru fil-fond, mhuwiex iffirmit u ghalhekk ma joffri l-ebda stat legali bejn il-partijiet hlief ta' indikazzjoni tax-xogholijiet li kellhom isiru. Ghalhekk ir-relazzjoni bejn il-partijiet tibqa' wahda guridika u kif tajjeb eccepew l-atturi l-artikolu preskrittiv huwa dak 2148(a) tal-Kap 16 li jippreskrivi terminu ta' tmintax-il xahar.

Qamet kwistjoni bejn il-partijiet meta t-terminu jibda. Skond l-artikolu 2137 tal-Kodici Civili l-preskrizzjoni tibda minn dakinhar li l-azzjoni tista' tigi ezercitata' u dan minghajr ma jittiehed qies ta' l-istat jew il-kundizzjoni tal-persuna li lilha din l-azzjoni tmiss. Quindi jrid isir test oggettiv li jiddependi mill-fatti li minnhom jorigina d-dritt ta' azzjoni. Il-kawza Raphael Micallef vs Anthony Agius deciza mill-Qorti tal-Appell fis-6 t'Ottubru 2000 ghamlet referenza ghal dan l-artikolu u qalet illi t-test irid ikun *"dak oggettiv, dipendenti mill-fatti li minnhom jorigina d-dritt ta' l-attur li jagixxi, mhux it-test soggettiv ghall-persuna ta' l-attur, u cioe' jekk din kienetx jew le f'kundizzjoni li tagixxi, tkun xi tkun ir-raguni."* Dan ifisser illi d-dritt tal-konvenut li jagixxi kontra l-atturi skatta minn dakinhar illi gie mwaqqaf milli jkompli bix-xoghol u jekk kellu xi drittijiet dwar xoghol gia mwettaq kien minn dakinhar li setgha jagixxi. Lanqas ma l-Qorti taqbel mas-sottomissjoni ta' l-avukat tal-konvenuti meta qal illi ma tistax tigi nvokata l-preskrizzjoni peress illi l-atturi ghandhom ikunu kunsidrati bhala depozitarji tal-materjal li l-konvenut halla fil-fondi taghhom. Il-Qorti ma tahsibx illi c-cirkostanzi kif thalla l-materjal jista' jitqies bhala depozitu. Fin-natura tieghu stess id-depozitu jrid ikun volontarju mill-konsennatarju u ta' min jaccettah. F'dan il-kaz ma hemm xejn volontarju ghaliex il-konvenut tkecca minn fuq il-lant tax-xoghol u minn imkien ma rrizulta li halla xi materjal volontarjament fil-fondi u

ghalhekk se mai d-dritt tal-konvenuti illi jagixxu wkoll għall-materjal li hallew fil-fondi skatta minn dakinhar illi tkecca.

Ikkunsidrat:

Kif già nġhad skond ix-xhieda ta' l-istess konvenut twaqqaf mix-xogħol f'Awissu 2004. L-ewwel att gudizzjarju li nterrompa l-preskrizzjoni huwa proprju l-kontro-talba tal-konvenuti li giet ipprezentata fl-20 t'Ottubru 2006. Bejn dawn iz-zewg termini z-zmien preskrittiv lahaq għadda favur l-atturi u ma rrizultax li sar xi att iehor fil-frattemp illi seta' nterrompa dan il-perjodu. Fil-kontro talba tagħhom il-konvenuti semmew ittra ufficjali tal-15 ta' Settembru 2005. Din l-ittra ma gietx esibita u lanqas ma hemm prova mill-atti illi fil-fatt tezisti u għalhekk il-Qorti ma tistax tiehu inkonsiderazzjoni din id-data, fejn allura tibqa' effettiva d-data ta' l-20 t'Ottubru 2006 meta giet ipprezentata l-kontro-talba, f'liema kaz allura t-talba tal-konvenuti tinsab preskritta.

Għal dawn il-motivi,

Il-Qorti taqta' u tiddeciedi illi tilqa' l-ewwel eccezzjoni ta' l-atturi u tiddikjara l-kontro-talba tal-konvenuti bħala preskritta ai termini ta' l-Artikolu 2148(a) tal-Kap 16 tal-Ligijiet ta' Malta. Spejjez ta' dan il-gudikat għall-konvenuti.

< Sentenza In Parte >

-----TMIEM-----